

77886

Abdulkadir KARADUMAN
Saadet Partisi Konya Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Sayın Süleyman SOYLU tarafından Anayasanın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 24.01.2023

Abdulkadir KARADUMAN
Konya Milletvekili

Anayasa'nın 23'üncü maddesinde "*Herkes, yerleşme ve seyahat hürriyetine sahiptir. ... Vatandaşın yurt dışına çıkma hürriyeti, ancak suç soruşturması veya kovuşturması sebebiyle hâkim kararına bağlı olarak sınırlandırılabilir.*" denilmektedir. Yine 5682 sayılı Pasaport Kanunu'nun "*Pasaport veya vesika verilmesi yasak olan haller*" başlıklı 22'nci maddesinde de pasaport almaya engel durumlar açıkça belirtilmiştir. Ancak, 667 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin KHK ile 6749 sayılı Kanun'da yer alan düzenlemelere dayanılarak "*Millî güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen yapı, oluşum veya gruplara ya da terör örgütlerine üyeliği veya iltisakı ya da bunlarla irtibatı nedeniyle haklarında idari işlem tesis edilenler ile aynı gerekçeyle haklarında suç soruşturması veya kovuşturması yürütülenler*" hakkında genel bir tedbir olarak pasaportlarının iptal edilmesi kapsamında, pasaport başvuruları yapanların da başvuruları iptal edilmiş, yürütülen adli, idari ve hukuki süreçler neticesinde takipsizlik kararı verilenlerin başvuruları işleme alınmamış, taleplerine rağmen kendilerine umuma mahsus pasaport verilmemiştir.

Yaşanılan bu durumla ilgili olarak Anayasa Mahkemesi'nin 2019/114 nolu esas ve 2021/36 sayılı kararıyla ilgili uygulamanın iptaline hükmedilmesine, yine Ankara Bölge İdare Mahkemesi 10. İdari Dava Dairesi'nin 2020/1808 nolu esas ve 2020/1967 sayılı kararıyla uygulamanın hukuka aykırılık nedeniyle iptaline hükmedilmiştir.

Abdulkadir KARADUMAN
Saadet Partisi Konya Milletvekili

Ülkemizde, Anayasa'nın 138'inci maddesi genel olarak yargı kararlarının, 153'üncü maddesi ise özel olarak Anayasa Mahkemesi kararlarının bağlayıcılığını açık ve kesin bir dille düzenlemektedir. Buna göre, "yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır" ve Anayasa Mahkemesinin kararları "yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri" bağlamaktadır.

Buna rağmen Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Müdürlükleri başvuruçuların pasaport başvurularını kabul etmemekte, yapılan başvurular ilgili KHK ve Kanun'a atıfta bulunularak reddedilmektedir. Bu durum, haklarında herhangi bir adli, idari ve hukuki işlem ve/veya süreç olmayanlar için hem bir insan hakkı ihlâlidir, hem de hukuksuz bir uygulamadır.

Bu bağlamda;

1. Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Müdürlüklerinin hakkında kesinleşmiş mahkûmiyet kararının olmadığı kişilere pasaport vermediği iddiası doğru mudur? Bakanlığınıza bu konuyla ilgili herhangi bir şikâyet gelmiş midir?
2. Bu iddialar doğruysa Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Müdürlüklerinin hangi kriterlere ve yetkiye dayanarak pasaport vermemekte ve başvuruları reddetmektedir?
3. Masumiyet karinesi ihlâli anlamına gelen bu durum, ayrıca seyahat özgürlüğünün engellenmesi anlamına gelmez mi?
4. Son 20 yılda yıllara göre pasaport tahdidi konulan ve pasaport tahdidi kaldırılan vatandaş sayısı kaçtır?
5. 2016 sonrası pasaport tahdidi konulan, pasaportu iptal edilen ve pasaport tahdidi kaldırılan vatandaş sayısı kaçtır?
6. Eş veya aile ferdi durumu nedeniyle diğer aile fertlerine pasaport verilmemesi, başvuruların reddedilmesi hukuksuzluğunun giderilmesine yönelik çalışmalarınız nelerdir?